# חינוך לחיים

## פרשת וישלח

"ויהי לי שור וחמור" – תינוקות של בית רבן
מתוך כל מה שמתחולל מסביבנו, העשיה המרובה וכו' אין ספק כלל שהעולם המתוק ביותר – הוא עולמם של ילדים הקטנים. זהו עולם עליז ומרגש כאחד, מלא בקסם ושמחת חיים. גם האיש הקשוח ביותר נמס לנוכח 'הברקה' של בנו מחמד עינו או תעלול מקורי שמבצע נכדו.. ילד הוא ילד, וככל שהוא צעיר יותר – העיסוק עמו מרגש יותר, נכון ילדים גם דורשים לא מעט כוחות ואנרגיה, אך מי מאיתנו לא שמח להעניק להם אותם באהבה ובחיבה?
מעבר לכך הילדים הם השכפ"ץ שלנו. הם מגינים עלינו, הם השומרים עלינו. "אין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן" (והכוונה גם לבחורי ישיבות שעד גיל 20 נחשבים כתשב"ר שעד גיל זה לא נענשים בבית דין של מעלה) כאומרים לכל אחד מאיתנו: אם אתה מחפש לדעת בזכות מה העולם מתקיים ומתקדם, נשמר ומתפתח – היכנס לחדר הילדים בביתך ותרקוד משמחה בראותך אותם!! כי הילדים שלך – הם המגינים עליך, על משפחתך ועל העולם כולו! כי כל פעם שפה קטן נפתח, משמיע ברכה או לומד פסוק, עם הפה הנפתח נפתחים גם שערי השפע לעולם כולו. בכל פעם שנער צעיר משנן משנה או סוגיא – מושפע לעולם שפע רב שלא נוכל לתאר. זהו הכח היחודי שיש רד לילדינו!!!
ואת אותו כח, של ילדים שכוחם בפיהם והם מקיימים את העולם גייס יעקב אבינו לעזרתו לפני הליכתו למפגש הטעון עם עשיו אחיו, המתואר בפרשתינו. הפס' אומר "ויהי לי שור וחמור" והשאלה זועקת, לשם מה הזכיר יעקב עובדה זו? הרי זה בדיוק מה שיכעיס את עשיו שעינו צרה בהצלחת יעקב? מדוע בחר להזכיר שיש לו שור וחמור – שהוא בעל נכסים?
התשובה כת' במדרש המגלה את כוונתו הנסתרת של יעקב בדבריו – במילים שור וחמור התכוון יעקב לרמוז על שני בניו – על יוסף הצדיק עליו נאמר "בכור שורו" ועל יששכר בנו שעליו נאמר "חמור גרם" שני בניו אלו מיוחדים בחיבור החזק שלהם עם לימוד התורה, יוסף למד עם אביו ויששכר הוא שבט עמלי התורה. ובבואו לקראת עשיו אחיו, מבקש יעקב להביע את גבורתו למען יידע עשיו כי לא יוכל להכניעו לפיכך מבאר ה"באר יוסף" הוא מזכיר את שני בניו אלו שכוחם בפיהם ובעמל תורתם שזה ההגנה הכי טובה וחזקה בעולם! וכדברי החפץ חיים "כחיצים ביד גיבור כן בני הנעורים" כי הנערים הם כלי המלחמה שלנו. (ר' אשר קובלסקי)

כך הבין משה שהיה רועה צאן ורץ לגדי הרך להצילו (וכך בהמשך בויכוח עם פרעה מקדים" בנערינו ובזקנינו נלך), וכך דוד שהיה מוציא תחילה את הכבשים הקטנים אל העשב הרך ואח"כ הזקנים ובגלל זה נבחרו להיות המנהיגים – כי ההנהגה הנכונה זה בשימת לב מיוחדת לצעירי הצאן – ילדי ישראל אלו שמהווים לנו עתודה ותקווה להמשך העברת מסורת התורה לדורות הבאים.
כידוע יש את החידוש של החפץ חיים שבכל דור אנו עדים לירידת הדורות וכפי שאמרו חז"ל "אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם וכו' אבל רק בדבר אחד אין ירידת הדורות והוא נותר בדיוק כפי שהיה מקדמא דנא – תינוקות של בית רבן!!! אותו הבל פיהם של תינוקות שלא טעמו טעם חטא. ובהם אסור ליגוע כנאמר "אל תגעו במשיחי" אלו תינוקות של בית רבן ולמה הם מכונים "משיחי" מפני שכל ילד יהודי יש לו בחינת משיח וכל אחד מהם צריך שמירה מיוחדת, כדברי החזו"א שכל ילד הוא בבחינת ספק גדול הדור הבא.
ומביא בעל "חובת התלמידים" את המדרש באיכה "בוא וראה כמה חביבים תינוקות של בית רבן לפני הקב"ה. גלתה סנהדרין מירושלים ולא גלתה שכינה עימהם. גלו משמרות כהנים ולווים ולא גלתה שכינה, כיוון שגלו תינוקות, גלתה שכינה עמהם" – כה יקרים הם תלמידי ישראל שלומדים תורה בעיני הקב"ה עד כדי שאמרה השכינה אין לי קיום בעולם בלעדי התינוקות של בני ישראל ויחד עמם אצא אף אני בגלות שנא "ענו אנוכי בצרה". ודורשי רשומות מצאו רמז בפס' "ולשון רכה תשבר גרם" שלשון התינוקות שהיא רכה תשבור כוחן של הצרות שהן חזקות כעצם שהרי תשב"ר גר"ם ראשי תיבות ת'ינוקות ש'ל ב'ית ר'בן, ג'זרות ר'עות מ'בטלים.

ילדים יקרים! מתברר שקיומנו בעולם, הזכות שלנו לחיות ולהתקיים ולהתפתח, הגורל של הוריכם, של המשפחה ושל עם ישראל כולו – הכל תלוי רק בכם! לכם ניתנה מתנה יקרה לשאת באחריות הכבירה לשמור ולהגן על כולנו ולזכות אותנו בשפע שמימי – החיים שלנו תלויים בכם!

וההורים היקרים, הזוכים לגדל בבתיהם את מגיני הדור ונושאי זכויותיו, כמה זכות ואחריות מוטלות עליהם להעניק לילדים את כל הכלים, להתמסר אליהם, לשמור על חינוכם המיטבי, להתפלל להצלחתם בכל עת ולוודא את צמיחתם לתפארת. בכך הם מעניקים את המעטפת הטובה לאלה שהבל פיהם מגן על העולם, ומזכה את יושביו בשפע טובה וברכה.


**משה בירנבוים** - birmoshe@gmail.com